గోరంతదీపం

- అంజన కొడాలి

(గత సంచిక తరువాయి)

"**నా పేరు** అంజలి. సీతారామయ్యగారి అమ్మాయిని. హైదరాబాద్‌లో డాక్టర్ చదువుతున్నాను. నాతో వచ్చినవాళ్ళందరూ నాతోటి డాక్టర్లు. తను రాధిక, లక్ష్మి అని పరిచయం చేసుకుంది.

రవిగారు చెప్పారు. మీరందరూ రాత్రిపూట బడికి వచ్చి చదువుకుంటున్నారని, చాలా సంతోషంగా వుంది మన ఊళ్ళో మార్పు వచ్చినందుకు. మగవాడు చదువుకుంటే తను ఒక్కడే బాగుపడతాడు. కానీ ఆడది చదువుకుంటే కుటుంబం బాగుపడుతుంది. పుస్తకాలల్లోని పాఠాలతోపాటు మనకి రోజూ జీవితంలో ఎదురుపడే సమస్యల గురించి కూడా తెలుసుకుని వాటి పరిష్కారం గురించి మాట్లాడుకుంటే బాగుంటుందని ఇలా వచ్చాం."

"ఇవాళ్ళ మనం పరిశుభ్రత, అది లేకపోవటం వల్ల వచ్చే సమస్యల గురించి మాట్లాడదాం. కానీ ముందు మీరు చెప్పండి మీకున్న సమస్యలు పరిశుభ్రం లేకపోవడం వల్ల మీరు పడే ఇబ్బందులు" అంది అంజలి.

కాసేపు అందరూ మొహమొహాలు చూసుకున్నారు. తర్వాత నెమ్మదిగా ఒకామె లేచింది. "నా పేరు నాంచారి అండి. శుభ్రం లేకపోవటం అంటే రోజూ సానాలు చేత్తావండి. కానీ ఎందుకో పిల్లలు ఎప్పుడూ జబ్బులు పడతారండి. విరేచనాలు, జలుబు, దగ్గు .. దానివల్ల ఇబ్బంది గదండి అందరికీ"

ఇంకొక ఆమె లేచి "మాకేమో గుడిసెలు కదండి వానొత్తే నీరు కారటం చెమ్మగా వుండటం జరుగుద్దండి. మరి జలుబు జొరాలు తప్పవు కదండి"

"సరే దీని గురించి మాట్లాడుదాం" అంది రాధిక.

"మీకు మరుగుదొడ్లు ఉన్నాయా?"

"అంటే అందరికీ కలిపి ఓ చోట కట్టించారండి. ఆడోళ్ళకు వేరే మొగోళ్ళకు వేరే అందరం వాడుకుంటాం" అంది నాంచారి.

"మరుగుదొడ్లు శుభ్రంగా లేకపోయినా, వాడిన తర్వాత శుభ్రంగా చేతులు కడుక్కోకపోయినా మీకు జబ్బులు చేస్తాయి. చిన్న పిల్లల్లో ఇవి ఇంకా తొందరగా వస్తాయి. చేతులు శుభ్రంగా డెట్టాల్ సబ్బుతో కడుక్కోవాలి. పిల్లలకు నేర్పించాలి. చిన్న పిల్లలకు మనమే గుర్తుపెట్టుకుని చేయాలి" అంది లక్ష్మి.

"ఈ సుతారాలన్నీ ఎక్కడమ్మా? ఎన్ని పనులుంటాయి. పొద్దున్నే ఇంటెడు పని చేసుకుని, అన్నం మూట కట్టుకుని కూలికి వెళ్ళాలి."

"పిల్లలకి అన్నం తినిపించటం నేర్పించలేదా? ఇదీ అలానే. ఎప్పుడూ పిల్లలకి జబ్బులు చేసి, డాక్టర్ల చుట్టూ తిరుగుతుంటే బాగుంటుందా" అడిగింది లక్ష్మి. మేము ఇప్పుడు సబ్బు, గాజుగుడ్డ, దెబ్బతగిలితే రాసుకునే ముందు అన్ని ఇస్తాం కానీ మీరందరూ మేం చెప్పే విషయాలు శ్రద్ధగా విని ఆచరించాలి" అంది అంజలి.

టైం ఎలా గడిచిపోయిందో తెలియలేదు. రవి వచ్చి 8.30 అయ్యింది. ఇంక అందరికి పంచుదామా అని అనేవరకు మాట్లాడుకుంటూనే ఉన్నారు.

అందరూ వరసల్లో తీసుకున్నారు. కొందరాడాళ్ళు "రవి బాబు రోజూ పాతాలకంటే, ఇవాళ్ళ బాగుంది" అన్నారు నవ్వుతూ.

ఇంటికి తిరిగి వస్తుంటే రవి అన్నాడు "మీరందరూ ఏం మాట్లాడాలో ప్లాన్ చేసుకున్నారో లేదో కానీ వివేక్ చాలా బాగా మాట్లాడాడు"

"వివేక్ మంచి ఒరేటర్. బాగా మాట్లాడతాడు" అంది అంజలి.

"రవిగారు నాకు వీళ్ళతో మాట్లాడుతుంటే ఒక ఐడియా వచ్చింది. రేపు, ఎల్లుండి కూడా ఆడవాళ్ళతో మాట్లాడిన తర్వాత మీతో చెప్పుతాను" అంది.

"నా క్యూరియాసిటీ పెంచుతున్నారు" అన్నాడు రవి నవ్వుతూ.

ఇంటి దగ్గర దించేసి "అందరికీ గుడ్ నైట్. థాంక్స్ వివేక్ ఫర్ ది గిఫ్ట్స్ అందరూ చాలా ఆనందించారు" అని రవి వెళ్ళిపోయాడు.

భోజనాల దగ్గర అన్నపూర్ణగారు చెప్పారు "రేపు మధ్యాహ్నం సరోజని పెళ్ళికూతురుని చేస్తున్నారు భోజనాలకు పిలిచింది. అందర్నీ మరీ మరీ రమ్మంది"

"మీరు ఆడవాళ్ళు వెళ్ళండి. మేమెందుకులే. నేను వీళ్ళను పొలం దగ్గరకు తీసుకు వెళతాను" అన్నారు సీతారామయ్యగారు.

"భోజనాలుకు వెళుతున్నాం కదా. నా చీరల్లో మీకు నచ్చినవి తీసుకుని కట్టుకోండి అంది అంజలి.

"చిన్న ఫంక్షన్ కదా, మా చీరలే కట్టుకుంటాలే అంజలి ఇవాళ. రేపు పెళ్ళికి ఎటూ తప్పదు" అది మొహమాటంగా లక్ష్మి.

అటుగా వచ్చిన అన్నపూర్ణగారు అది విని "అమ్మ మొహమాటం ఎందుకమ్మా, ఆడపిల్లలు చక్కగా తయారయ్యి, నగలు, పూలు పెట్టుకుంటే లక్షణంగా ఉంటారు. నేను పూలదండలు, నగలు తీసుకొస్తాను మీరు బట్టలు మార్చుకోండి" అని వెళ్ళారు.

అందరూ తయారయ్యి బైటకు వచ్చారు. అన్నపూర్ణగారు కారేజి సర్ది మగవాళ్ళకు పొలం దగ్గరకు భోజనాలు పంపటానికి సిద్ధం చేస్తున్నారు.

"హాయిగా వాళ్ళందరూ పికినిక్ ఎంజాయ్ చేస్తున్నారు" అంది రాధిక.

"నీ పెళ్ళికూడా తొందర్లో కాబోతుంది. నువ్వు కూడా చూడు పెళ్ళి వేడుకలు ఎంత బాగుంటాయో" అంది లక్ష్మి.

అందరూ నడుచుకుంటూ సరోజ వాళ్ళింటికి వెళ్ళేసరికి సన్నాయి మేళం వినిపిస్తుంది. పందిరి కింద పెద్దపీట వేసి, దానిమీద సరోజను కూర్చోపెట్టారు. తెల్లనేత చీరకు సన్నజరీ అంచు ఉన్న చీర కట్టుకుంది. ఎంతో ముద్దుగా ఉంది.

"ఆలస్యం అయ్యిందా" అంటూ అన్నపూర్ణగారు లోపలికి వెళ్ళారు.

"రండి. రండి ఇప్పుడే కూర్చోపెట్టా రాహుకాలం వెళ్ళాక" అన్నారు సరోజవాళ్ళ అమ్మ.

ఒకళ్ళ తర్వాత ఒకళ్ళు ముత్తైదువులంతా సరోజ పాదాలకు, చేతులకు, చెంపలమీద పసుపురాసి అక్షింతలు వేసి ఆశీర్వదించారు. అంతా అయ్యాక హారతి పాట పాడి లోపలకు తీసుకెళ్ళారు.

కొంతమంది ఆడవాళ్ళు వచ్చి అంజలిని, తన స్నేహితురాళ్ళను పలకరించారు. వాళ్ళు కుతూహలంగా అడిగే ప్రశ్నలకు రాధికకు నవ్వు వచ్చింది. ఒకావిడ వచ్చి లక్ష్మి పక్కన కూర్చుని, వాళ్ళ కుటుంబం గురించి అడగటం మొదలెట్టింది. లక్ష్మి ఇబ్బంది పడటం చూసి రాధిక "ఏంటండి ఇన్ని ప్రశ్నలడుగుతున్నారు. మీ అబ్బాయికి చేసుకుంటారా లక్ష్మిని" అని నవ్వుతూ అడిగింది.

"అబ్బే ఊరికే అమ్మాయి" అందావిడ ఎటూ చెప్పకుండా, అంతలోకి సరోజ మంగళస్నానం చేసి కొత్తచీర కట్టుకుని వచ్చింది.

"అక్కా రాత్రికి గోరింటాకు పెట్టుకుంటున్నాం. మీరందరూ రండి. మా పిన్నిగారమ్మాయి టౌన్‌లో బ్యూటీ పార్లర్‌లో చేస్తుంది. తను మంచి డిజైన్ పెడుతుంది" అంది.

"రాత్రికి స్కూల్‌కి వెళ్ళాలి సరోజ, మేము రాములే" అంది అంజలి.

"అయితే రేపు పొద్దున్న మీ ఇంటికి పంపుతాను" అంది సరోజ.

ఆ రెండు రోజులు బాగా బిజీగా గడిచిపోయాయి. అంజలికి తన ఫ్రెండ్స్‌కి గోరింటాకు పెట్టుకోవటం, రాత్రిపూట స్కూల్‌కి వెళ్ళటంతో ఆడపిల్లలకు పగలుపూట పొలంకు వెళ్ళటం, రాత్రి స్కూల్‌లో మాట్లాడటంతో అబ్బాయిలకు.

ఈ రెండురోజులు రవి కనబడలేదు. ఏదోలా వుంది అంజలికి, ఫోన్ చేద్దామా అని కూడా ఏమన్నా బిజీగా ఉన్నారేమో? ఏమనుకుంటారో అని చెయ్యలేదు.

ఆ రోజు సరోజ పెళ్ళి. రాత్రికి పెళ్ళి కానీ అందరిని మధ్యాహ్నం భోజనాలకు కూడా రమ్మన్నారు. భోజనాలు చేసి పెళ్ళి మండపం డెకరేట్ చెయ్యటంలో రఘు, రాజేష్, వివేక్‌లు సాయం చేస్తున్నారు. అందరూ మెచ్చుకుంటారు పట్నంలో పెరిగారు. డాక్టర్లు ఏం భేషజాలు లేకుండా ఎంత బాగా కలిసిపోయారు. మనతోపాటు పనుల్లో సాయం చేస్తున్నారు అని.

పెళ్ళి మండపం రెడీ అయ్యింది అందరూ టీ తాగుతుంటే సీతారామయ్యగారు వచ్చి వీళ్ళతో కూర్చున్నారు.

"వివేక్ ఇక్కడ మాట్లాడటం సబబో కాదో కానీ ఒకళ్ళిద్దరూ నిన్ను చూసి ఇష్టపడ్డారయ్యా వాళ్ళు అమ్మాయితో సంబంధం మాటాడమని పంపారు. నీ మనస్సులో ఏముందో తెలుసుకుందామని అడుగుతున్నా" అన్నారు.

కాసేపు మౌనంగా ఉన్నాడు వివేక్. రాజేష్, రఘు ఇబ్బందిగా నేల చూపులు చూస్తూ కూర్చున్నారు.

"మీతో ఇలా చెప్పాల్సి వస్తుందని అనుకోలేదు అంకుల్. మీతో ఎలా మాట్లాడాలా అని ఎప్పట్నుండో ప్లాన్ చేశాను. కానీ ఫ్రాంక్‌గా చెప్పుతున్నాను. నాకు అంజలి అంటే చాలా ఇష్టం. కానీ నేను ఎంత ప్రయత్నించినా అంజలి ఒప్పుకోవటం లేదు. తను ఇక ఒప్పుకుంటుందన్న ఆశ కూడా పోతోంది. పిజి అయ్యేలోగా తన మనస్సు మారుతుందేమోనన్న ఆశ"

ఏం మాట్లాడాలో అర్థం కాలేదు సీతారామయ్యకి. ఈ రకమైన జవాబు వస్తుందనుకోలేదు ఆయన. దాదాపు వారం నుండి అందరూ తన ఎదురుగా ఉన్నా ఏనాడు అనుమానం రాలేదు తనకు. ఎంత సంస్కారం గల పిల్లవాడు. మరి అంజలి ఎందుకు ఒప్పుకోలేదో అన్నపూర్ణని కనుక్కోమనాలి అనుకున్నారు.

"మగపెళ్ళివాళ్ళు విడిదింటికి వచ్చారు. రండి రండి" అని పిలిచారు ఎవరో.

పక్కవీధిలో విడిదిల్లు. అందరూ అటు వెళ్ళారు. లోపలి అంజలి, రాధిక, లక్ష్మి కలిసి సరోజను తయారు చేస్తున్నారు.

"పెళ్ళివాళ్ళు వచ్చేశారు. గౌరి పూజ మొదలెట్టాలి. ఇంకా తయారవ్వటం అవలేదా ఓ బామ్మగారు కోప్పడటం మొదలెట్టారు. "ఏంటో ఈ కాలం పిల్లలకు ఎంతసేపు చేసుకున్నా సోకులు చాలవు. మా కాలంలో మూడుమూరల పూలు తలలో పెట్టి ఓ పట్టులంగా కట్టి తీసుకెళ్ళి పెళ్ళి చేసేశారు" అంది ఆవిడ.

అందరూ నవ్వారు ఆవిడ చెప్పిన విధానంకి.

సరోజ వాళ్ళ అమ్మగారు వచ్చి "మీరందరూ కూడా బట్టలు మార్చుకోండమ్మా" అని హడావుడి చేశారు.

"పిన్ని ఈ వడ్డాణం సరోజకు పెట్టమని అమ్మ ఇచ్చింది" అని అంజలి తన నగల బాక్స్‌లోంచి తీసి ఇచ్చింది.

"వద్దక్కా ఏం అనుకోకు. నాకేం నగలున్నాయో అవే పెట్టుకుంటా. ఒంటిమీదవన్నీ చూసి, అవి నావి అనుకుని కాదని తెలిసి, వాళ్ళు గొడవ పెట్టుకుంటారేమో అక్క పెళ్ళిలో జరిగింది గుర్తులేదా" అంది సరోజ.

పైకి ఎవ్వరూ చెప్పటం లేదు కానీ, సరోజ అక్క లత పెళ్ళికి రాలేదని అందరికీ బాధగానే ఉంది.

సరోజను గౌరి పూజకు తీసుకెళ్ళారు. అంజలి, లక్ష్మి, రాధిక పట్టుచీరలు కట్టుకుని నగలు పెట్టుకున్నారు.

"ఎంత లక్షణంగా ఉన్నారో నా దిష్టే తగిలేటట్టుంది" అన్నారు అన్నపూర్ణగారు.

మగపెళ్ళివాళ్ళు వచ్చారు. అని అంతా బైటకు వెళ్ళారు. పెళ్ళికొడుకుని మండపం మీద కూర్చోపెట్టారు.

"ఏంటి ఇంత ముదురుగా ఉన్నాడు. పక్కన సరోజ చిన్నపిల్లలగా ఉంటుంది" గొణిగింది రాధిక.

"మనకీ కట్నం సమస్యలున్నంత కాలం ఇలా ఆడపిల్లలు సర్దుకోవాల్సిందే" బాధగా అంది లక్ష్మి.

అంజలి వచ్చే వాళ్ళందరిని చూస్తూ ఒకసారి ఉలిక్కిపడింది.

"ఆ వచ్చేది లతకాదుకదా" అని గబగబా ఎదురెళ్ళింది.

"లత వచ్చావా" సంబరంగా అంది అంజలి.

"అంజలిని చూసి కళ్ళెమ్మట నీళ్ళు తిరిగాయి లతకు",

"ఎన్నో గొడవల మధ్య నన్ను ఒక్కదాన్ని పంపారు. రేపు పొద్దున్నే వెళ్ళిపోవాలి. పోనీలే, అసలంటూ వచ్చాను. ఎక్కడుంది సరోజ" అంది లత.

"లోపల గౌరీపూజ దగ్గర పద పద" అంది అంజలి.

అంతలోకి వీళ్ళ దగ్గరకు రఘు, వివేక్, రాజేష్ వచ్చారు.

"చాలా బాగున్నావు రాధి ఈ చీరలో" అన్నాడు రఘు. పెళ్ళి కూతురులా ఉన్నావు. ఇప్పుడే పెళ్ళి చేసుకుందాం పదా" అన్నాడు నవ్వుతూ.

"నేను మనసులో అనుకుంది. నువ్వు బైటకు అనగలుగుతున్నావు" బాధగా అనుకున్నాడు వివేక్ అంజలిని చూసి.

అంజలి కళ్ళు మాత్రం రవిని వెతుకుతున్నాయి. "ఏంటి తను రావట్లేదా పెళ్ళికి. అంత పరిచయం లేదా" అనుకుంటుండగా రవి కనిపించాడు వాళ్ళ అమ్మ, నాన్నతో వచ్చాడు.

అందరిని పలకరిస్తూ లోపలికి వచ్చి, అంజలి వాళ్ళను చూసి దగ్గరకు వచ్చాడు.

"నాన్నా నేను చెప్పాకదా సీతారామయ్యగారి అమ్మాయి. వాళ్ళ ఫ్రెండ్స్" అని పేరు పేరున పరిచయం చేశాడు.

"చిన్నప్పుడు చూశానమ్మా నిన్ను. మేము గుర్తున్నామో లేదో" అంది సావిత్రి నవ్వుతూ.

"గుర్తున్నారు" చిరునవ్వుతో అంది అంజలి. అంజలినే చూస్తున్నాడు రవి.

ఎరుపంచు ఉన్న పసుపుపచ్చ చీర కట్టుకుంది. మెడలో కెంపుల నెక్లెస్. తలలోని మల్లెపూలు ముందుకు జారి మెడ మీద పడుతున్నాయి. అందరితో కబుర్లు చెపుతూ మధ్య మధ్య తననే గమనిస్తున్న సోగకళ్ళు. నుదుటి మధ్య పాపిడి బిళ్ళ.

"రండి కూర్చుందాం" అంటూ వచ్చింది అన్నపూర్ణ.

ఆడవాళ్ళంతా వరండాలో పరిచిన జంపఖానా మీద కూర్చున్నారు.

రఘువాళ్ళు రవితో కలిసి కుర్చీల్లో కూర్చున్నారు.

"ఏంటి వివేక్ మధ్యాహ్నం అంజలి గురించి వాళ్ళ నాన్నగారితో చెప్పేశావు. ఆయన ఏమనుకున్నారో" అన్నాడు రాజేష్. అతను నెమ్మదిగా అన్నా రవికి వినపడింది. ఒక్కసారిగా నిశారుగా అయ్యాడు. "ఏం మాట్లాడతున్నారు వీళ్ళు?"

"ఏం చెయ్యను. టాపిక్ వచ్చింది కాబట్టి చెప్పాను. ఆయనకు కూడా తెలియాలిగా తన కూతురిది ఎంత కఠినమైన మనస్సో" నవ్వుతూనే అన్నా బాధ వినిపించింది వివేక్ గొంతులో.

"చాల్లే అంజలికి తెలిసిందంటే చాలా బాధపడుతుంది. కొన్ని బంధాలంతే క్లిక్ అవ్వవు. ఆలోచించు" అన్నాడు రఘు.

"పిజి ఎటూ నేను ఢిల్లీలో చేద్దామనుకుంటున్నా. నేను దూరంగా ఉంటేనన్నా, నా ప్రేమ అర్థం అవుతుందేమో చూడాలి" అన్నాడు వివేక్. "అయినా ఇది నా సమస్య వదిలేయండి."

"ఏంటి అంజలిని ప్రేమిస్తున్నాడా వివేక్. మరి అంజలికి ఇష్టంలేదా? చాలా మంచివాడు, తెలివిగలవాడులాగా ఉన్నాడు కదా. మరి ఎందుకు కాదన్నది?" రవికి కొంచెం అసహనంగా అనిపించింది.

అంతలోకి అంజలి గ్లాసుల్లో పానకం ట్రే మీద పెట్టుకుని తెచ్చింది.

"పానకం ఎప్పుడన్నా తాగారో లేదో మీరు"

"ఎంత సిటీలో పెరిగితే మాత్రం పానకం తెలుసులే. శ్రీరామ నవమికి చేస్తారుగా" అన్నాడు రఘు.

"పెళ్ళిళ్ళలో చేస్తారని తెలియదు. కూల్ డ్రింక్ బదులుగానా" అన్నాడు రాజేష్.

"అలానే అనుకో" అని అందరికి ఇస్తూ రవి దగ్గరకు కూడా వచ్చింది.

రవిని చూస్తూ చిన్నగా నవ్వి "తీసుకోండి" అంది. "ఒక చిన్న రిక్వెస్టు మీకు. ఏమీ అనుకోకపోతే"

"పర్లేదు చెప్పండి"

"మాది కోతిమూక, పెళ్ళికదా అని అల్లరి చేస్తారేమో కొంచెం కంట్రోల్ చెయ్యండి" అంది నవ్వుతూ.

"ఇదిగో మరీ అన్యాయం. మేము ఎంత మంచి వాళ్ళమో ఈ వారం నుంచి అందరూ చూస్తున్నారు" అన్నాడు వివేక్.

పెళ్ళి బాగానే అయ్యింది. మగవాళ్ళు భోజనాలు అయిపోయి పందిట్లో కూర్చున్నారు. "కిళ్ళీలు దొరికాయా మీకు" అంటూ అంజలి ఓ అరడజను కిళ్ళీలు తీసుకుని వచ్చింది.

"మేమందరం వేసుకున్నాం. అవన్నీ నీకోసం తెచ్చుకున్నానని ఒప్పుకోరాదా" నవ్వాడు వివేక్.

"అదేం కాదు పెళ్ళిళ్ళలో కిళ్ళీలే ముందు అయిపోతాయి. అందుకని ముందే తీసిపెట్టా" బుంగమూతితో చెప్పింది అంజలి.

"రవిగారు మీరు తీసుకోలేదనుకుంటా ఇదిగో" అని దోసిలి ముందుకు చూపింది అంజలి.

"నేను ఎప్పుడూ కిళ్ళీ తినలేదు" అంటూ అంజలి చెయ్యివంక చూశాడు.

తెల్లని చేతిలో ఎర్రని గోరింటాకు దోసిట్లో పచ్చటి కిళ్ళీలు. అలాగే చూస్తుండిపోయాడు.

"పెళ్ళి భోజనాలు తిని కిళ్ళీ తినకపోతే పాపం వస్తుంది తినండి" అని చేతులు ముందుకు చాపింది నవ్వుతూ.

మెల్లగా ఒకటి తీసుకుని నోట్లో పెట్టుకున్నాడు.

"బాగా ఎర్రగా పండితే మనల్ని ఎవరో ప్రేమిస్తున్నారంట. నాకస్సలు పండలేదు. నీకు నామీద అస్సలు ఏమీలేదు" కోపంగా అంది రాధిక రఘుతో.

"ఇదెక్కడి గోల తల్లీ నాకు. నీ కిళ్ళీలో సున్నం తక్కువైతే నా తప్పా" నవ్వుతూ అన్నాడు రఘు.

(కొనసాగింపు వచ్చేనెలలో)

Post your comments